

Den svenske dom

- sadomasochisme eller vold?

Danmark har haft Uffe Hove-sagen, og Sverige har lige gennemgået en spektakulær sag mod en nu 45-årig mand – der først blev frikendt, og i anden omgang dømt til psykiatrisk vurdering. Han risikerer op til seks års fængsel for mishandling, frihedsberøvelse, vold samt grov voldtægt. Jeg vil i denne artikel rejse følgende spørgsmål til debat: kan juraen håndtere sager der indebærer SM og er det ikke på tide, SM-miljøet tager en grundig diskussion indenfor egne rækker?

Af: Kirke | **Foto:** Sir Stefan

Ind imellem bringes sager for det danske retssystem, som de fleste der dyrker SM gerne ville være foruden. Dels fordi det ikke gavner forståelsen af SM, og dels fordi det chokerer mange, at ens seksualitet rent faktisk kan have juridiske konsekvenser i forhold til lovgivningen samt samfundets opfattelse af rigtigt og forkert.

Diskussionen drejer sig om, at der er en hårfin balance mellem hvornår vi dyrker SM, og hvornår vores seksualitet blot er en mediator for andre og større følelser hos os. Følelser, der ikke altid er positive og givende, og som til tider munder ud i rent og skært misbrug. Eller manglende skarpt skel mellem ydmygelse og smerte som noget livgivende.

Og ydmygelse og smerte som fejlopfattet magtmisbrug.

En ting er sikkert, ønsker man at oplyse om sadomasochisme har

vi en pligt til også at oplyse om de fælder, man risikerer at falde i, og de problemer vi ikke må lukke øjnene for.

Fakta i Sverige

Der faldt dom i den svenske sag, hvor en 45-årig dansk mand blev tiltalt for at have udøvet grov seksuel vold mod sin kone. Sagens præmisser fremlægges kort her. Det knudrede sprog skyldes, at nogle af anklagepunkterne er påstande og andre fakta.

§ Den 26. februar 2000 skal den 45-årige antageligt have taget fat i kvinden og kastet hende på gulvet. Kvinden fik af slaget et synligt sår samt en hævelse.

§ Den 15. april 2000 skal kvinden have været udsat for vold mens kvindens søn, der på det tidspunkt var i børnehavealderen, overværede situationen. Anklager lagde vægt på, at barnet kan have taget

skade af at overvære situationen, hvorfor staten på barnets vegne anlagde sagsmål.

§ *I juni 2002 skal kvinden angiveligt være blevet mishandlet med en trægenstand som ramte hende på højre håndled, med en fraktur som resultat.*

§ *Mellem den 15. til den 19. marts 2001 fik kvinden tildelt et slag der traf det ene øre, hvorefter trommehinden sprængtes.*

§ *Den 22. april 2001 fik kvinden slag, der ramte hovedet, ansigtet og venstre hånd. Denne hændelse sker på et ikke identificeret sted i Stockholm.*

§ *Den 27. juli 2002 anholdes den 45-årige.*

§ *Den 30. august, 2002 falder den 1. dom*

§ *I løbet af september 2002 frafalder sagen.*

§ *I løbet af oktober genoptages sagen.*

§ *Den 19. juni, 2003 falder den anden dom*

Frivilligt eller ej

Forløbet fra den 30. juni til den 27. juli 2002, der fører til anholdelsen af den 45-årige, er ikke specificeret i den første retsprotokol. Der gøres rede for, at i politirapporten betegnes handlingerne som mishandling, frihedsberøvelse, voldtægt samt grov voldtægt. Senere tilføjer anklageren "grove trusler", men indholdet af disse er ligeledes hemmeligholdt. Anklageren krævede en erstatning på 254.000 svenske kroner for at kompensere for krænkelse, tort og svie samt fysiske og psykiske men.

Selv fremførte den 45-årige bevis for, at han og kvinden havde et sadomasochistisk forhold, og at de fleste hændelser skete indenfor deres SM-lege.

Den første dom faldt den 30. august 2002 efter 3 dages rettergang. Retten fandt "tungtvæjende beviser" for, at den 45-årige er skyldig i frihedskrænkelser og grov mishandling, og dømte den 45-årige til at gennemgå en psykiatrisk vurdering, der skal afgøre om manden er egnet til straf. Først derefter ville der falde endelig dom. Anklagemyndigheden kærede den anklagede varetægtsfængslet under mistanke om, at den 45-årige efterfølgende ville kontakte sin kone for at få omstødt sagen.

Kæringen blev ikke fulgt, hvorefter kvinden kort tid efter trak alle sine anklager tilbage med henvisning til at hun havde løjet, og at det sadomasochistiske forhold var indgået frivilligt. Den 45-årige blev frifundet på stedet.

Anklagemyndigheden frafaldt sagen, men overanklagemyndigheden fandt at der var så stærkt hold i anklagen, at de fastholdt anklagepunkterne under argumentationen, at det ikke er muligt at lave skriftlige aftaler om strafbare handlinger. Hele retssagen blev gentaget, og den 19. juni i år blev dommen også gentaget.

Den første retsprotokol har visse uklarheder. Det fremgår ikke tydeligt, om den 45-årige erklærede sig skyldig i de handlinger, han blev anklaget for, og det fremgår heller ikke om kvinden erkender at have indgået frivilligt i de sadomasochistiske sexlege.

Hvad kan vi så lære

Sagen rejser tre store principielle diskussioner. For det første hele debatten om oplysning for at hindre diskrimination. Er der generelt offentlig viden og forståelse nok omkring alternative seksuelle udlevelsformer – der sikrer, at der ikke forskelsbehandles ud fra en seksuel levevis?

For det andet, hvordan tager vi debatten omkring den balance som mange der dyrker SM befinder sig i. Den balance som gør, at på sam-

me måde som der er SM-udøvere der befinder sig i gråzonen mellem at være til vaniljesex og SM, er der SM-udøvere der befinder sig i gråzonen mellem at være regulært voldelige og til SM. Og her opfatter jeg SM som en seksualitet udøvet mellem to indforståede parter i en fælles overenskomst uanset graden af SM.

Endelig gælder det af og til om at se det hele med juraens briller. Der kan godt være SM-udøvere, som føler sig stødt på manchetterne over manglende forståelse, men den dømmende magtinstans ser ganske simpelt på fakta: en kvinde har fået mén, en mand har påført dem – er påførelsen sket i overensstemmelse eller ej og hvis ikke, hvordan var graden af uoverensstemmelse.

Formiddagsbladenes uvidende sang

Når man læser sager som denne i formiddagsbladene er det nemt at føle sig forfulgt. Dels omgærdes disse sager ofte af en svulstig sensationspræget retorik, og dels får man fornemmelsen af, at den danske befolkning finder de der dyrker SM mere eller mindre syge.

Derfor kan man blive bekymret over, om det danske retsvæsen er gearret til at forstå alternative livs- og seksualitetskulturer som bl.a. sadomasochisme. Det er tydeligt, at retsvæsenet ikke lægger en seksualitet til grund for en dom. Derfor får du ingen hits, når du søger i domsarkiver på ordet sadomasochisme, sadisme eller masochisme. Men det fortæller ikke på hvilken præmis, der dømmes.

Der er ingen tvivl om, at opfattelsen af sadomasochisme kolliderer med den almene opfattelse af rigtig og forkert. At slå en anden betragtes alment som forkert, men i SM-sammenhæng er det at slå et centralt nydelseselement.

Det svære for en domstol er at vurdere baggrunden for, hvorfor der slås, i sager hvor SM bringes

op som motivationen for en handling. Her tages der højde for den korrespondance og andet, der kan indikere graden af frivillighed. Alligevel kan der argumenteres for, at en manglende forståelse for hvordan sadomasochisme dyrkes kan påvirke udfaldet af dommen.

Derved har det sadomasochistiske miljø et problem – men også en udfordring. For på en måde er forskelsbehandlingen ikke bevidst – den opstår udfra et underskud af viden. Men indtil flere er villige til at stå frem og oplyse om begrebet sadomasochisme, er det ikke et problem der løses over natten. Det kræver stadig et foregangsarbejde. Og indtil det arbejde er gjort, har formiddagsbladene frit spil når de fremlægger fejlagtige og sensationsprægede fortællinger, der kun er med til at cementere en fejlagtig og unuanceret opfattelse af sadomasochisme.

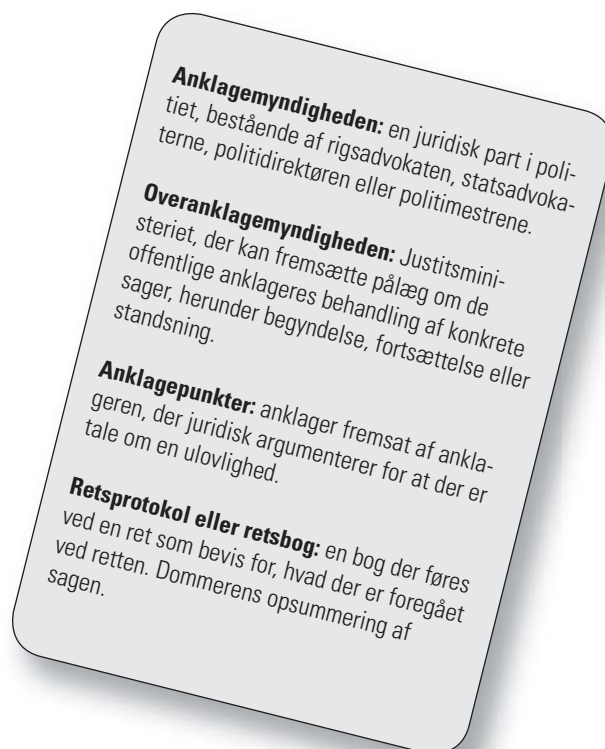
De interne rækker

Det handler også om ansvar i de interne rækker. Et ansvar for at tage den tunge diskussion om de problematiske elementer, der er i at dyrke SM. At definere hvor grænsen går, og hvad der ikke kan tolereres.

SM-miljøet i dag er præget af mange fraktioner og holdninger, og begreber som tolerance og anonymitet er en farlig cocktail. For det falder ofte ud i "anything goes" eller en paranoid beskyttelse af navne og identitet.

Så længe der ikke er en klar stillingtagen til ansvar, bliver det danske SM-miljø let en legeplads for mere eller mindre uheldige elementer. Det virker som om der i SM-miljøet er opstået et misforstået tolerancebegreb, hvor ingen tager stilling, og at der er mere angst for at opgive sit borgerlige navn end billeder af de mest intime kønsdele.

Debatten er krævet og er hermed skudt i gang.

Anklagemyndigheden: en juridisk part i politiet, bestående af rigsadvokaten, statsadvokaterne, politidirektøren eller politimestrene.

Overanklagemyndigheden: Justitsministeriet, der kan fremsætte pålæg om de offentlige anklageres behandling af konkrete sager, herunder begyndelse, fortsættelse eller standsning.

Anklagepunkter: anklager fremsat af anklageren, der juridisk argumenterer for at der er tale om en ulovlighed.

Retsprotokol eller retsbog: en bog der føres ved en ret som bevis for, hvad der er foregået ved retten. Dommerens opsummering af sagen.

Der er forskel på STRAFBART og ULOVLIGT

SM er lovligt, men det kan også være strafbart. Den svenske sag viser med al tydelighed, hvor vigtigt det er at dyrke SM med omtanke. Men hvis du bruger din sunde fornuft og tager ansvar for situationen, går det sjældent galt.

Af: Kirke | **Foto:** Sir Stefan

Det er ganske lovligt at dyrke kinky ting og sager, så længe der er enighed om, hvor grænserne trækkes, og hvad der er acceptabelt. Men selv i de situationer er det vigtigt at være sig sit ansvar bevidst. Dvs. man står stadig til ansvar ved uheld, uforudseelige hændelser og langtidseffekter af det, man gør.

Det er strafbart at slå ihjel og at udøve vold, der kan medføre psykiske og fysiske mén – udover hvad modparten finder acceptabelt. Det er strafbart at udøve voldtægt dvs. fortsætte på trods af et klart defineret nej, og at skade sagesløs tredjepart. Og hvis det ikke var sådan kunne uhyrligheder legitimeres ved at påberåbe

SM som motivation.

SM-kontrakter er ikke juridisk gældende, fordi de:

1. Strider mod FN's menneskerettighedserklæringer som Danmark har erkendt som værende gældende i Artikel 4:
Ingen må holdes i slaveri eller trældom; slaveri og slavehandel under alle former skal være forbudt.

2. modstrider Frederik den 9.'s grundlov:

Kapitel VIII, § 71

Stk. 1. Den personlige frihed er ukrænkelig. Ingen dansk borger kan på grund af sin politiske eller religiøse overbevisning eller sin afstamning underkastes nogen form for frihedsberøvelse.

Stk. 2. Frihedsberøvelse kan kun finde sted med hjemmel i loven.

3. modstrider kontraktlovgivningen:

§ 36. En aftale kan ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handle måde at gøre den gældende. Det samme gælder andre retshandlinger.

Et nej er et nej

Det er derfor for det første ikke juridisk bindende at indgå kontrakter, hvor mennesker udsættes for frihedsberøvelse hverken af den ene eller den anden art. Det skyldes, at frihedsprincippet er en grundlovssikret ret, samt at der på ingen måde skal være mulighed for at stavnsbinde nogen.

En kontrakt kan muligvis bruges som bevis for en vis frivillighed fra modparten, men du slipper ikke for at tage ansvar for dine handlinger i juridisk forstand. Derudover vil en domstol ikke mene, at man kan bruge en kontrakt til at begå ulovligheder.

Som den svenske sag viste – det kan godt være, du har lov til at slå, men du har ikke lov til at skade.

SM, seksualitet, kontrakter, korrespondance og lignende vil selvfølgelig indgå i en helhedsvurdering i begrebet skyld-uskyld, men det godskrives ikke automatisk ens handlinger. Der er visse ting, som ikke kan godskrives på frivillighedens alter, og spørgsmålet er om vi er interesseret i at det ændres. I sidste ende handler det om, hvor mange af de basale retsprincipper vi ønsker, der skal ændres i forhold til den seksualitet vi udøver, og hvad konsekvensen af dette vil være.

Det virker for mig ganske betrygende at leve i et retssystem hvor et nej er et nej, og hvor jeg som individ er forholdsvis godt beskyttet mod enhver form for udbytning, tvang og manipulation.

Den svære praksis

Det er ikke ensbetydende med, at man ikke skal oplyse om alternative seksualitetsformer, men oplysning behøver ikke automatisk føre til ændrede paragraffer, måske snarere til ændret domspraksis.

I sidste ende dømmes mange sager på et individuelt skøn - fordi alle sager er forskellige. Dommeren skønner i bund og grund, hvor ansvaret skal placeres. For praksis viser, at det handler om, at man ikke kan forhandle, oplyse eller flygte fra sit personlige ansvar. Dvs. alle der dyrker SM har mulighed for at anmelde sin partner til politiet, hvis man mener der er bevis for en ulovlig handling. Politiet vil være første instans som vurderer, om der er basis for en anmeldelse.

Men husk, at ligesom ved almindelige forhold er der farer i SM-forhold, der hedder falske anklager, justitsmord og urigtige vidneudsagn. Det kan man ikke forhindre. Spørgsmålet er, om faren er større i et SM-forhold. De få sager taget i betragtning, hvor SM indgår som en del af sagens

præmis, har jeg endnu ikke set fakta der taler for dette.

Det tyder snarere på, at SM eller frivillig tvang ofte bruges som argumentation af gerningsmænd i voldtægtssager – hvor tydelige fysiske mærker og sår ikke længere er nok som bevisførelse. Dvs. at der desværre er tegn på, at bevisbyrden i højere grad rykkes over til offeret og at denne næsten er umulig at løfte.

Ansvar

Det handler om at tage ansvar – også når man dyrker SM. Et ansvar for at en leg kan ende forkert, at man kan skade, og man kan gøre ondt på den forkerte måde. Et ansvar vi ikke kan unddrage os, og som vi må indse indgår til vurdering i et alment retssamfund.

Vi har et ansvar i vores familie, vi har et ansvar på vores arbejde, og vi har et ansvar i vores seksualitet. Et ansvar jeg til tider ser nogle forsøge at unddrage sig ved at påberåbe sig offerstatus. I bund og grund en forunderlig konklusion, når jeg tænker på, at nogle S'ere er vilde med at tage et fiktivt ansvar i legen, men vånder sig over konsekvensen i virkeligheden.

Tag hjernen med i seng og tænk over, at alle handlinger har en konsekvens. Det kan være skræmmende, men med brug af almen sund fornuft kommer man et godt stykke. Og føler man det lille ekstra overskud af energi – så kan man begynde at sætte sig ned og tænke sagerne igennem og sætte ind med oplysning, der hvor man mener, det tjener sig bedst.

Som den svenske dom så lysende illustrerer, vil jeg være meget betænkelig ved at lægge mit liv i hænderne på en mand, der ikke er sit ansvar bevidst. Men jeg vil heller ikke lade angsten råde. 🐾